

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsen i Falkenberg

2014-11-04

§ 261

Ändring av bolagsordningar och ägardirektiv. (AU § 302) KS 2014-283

KF

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Arbetsutskottets förslag

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

- 1 Paragraferna 3 och 4 i bolagsordningarna för Falkenbergs Stadshus AB, Falkenberg Energi AB, Falkenberg Energihandel AB, Falkenbergs Näringsliv AB, Vatten & Miljö i Väst AB, Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB skall ändras i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens förslag samt att motsvarande ändringar skall göras i respektive bolags ägardirektiv.
- 2 Paragrafer avseende inspektionsrätt, ändring av bolagsordning samt ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt skall läggas till bolagsordningar för Destination Falkenberg AB samt Falkenberg Energihandel AB i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunstyrelseförvaltningen 2014-08-15.

Sammanfattning av ärendet

Den 1 januari 2013 trädde lagändringar i kraft som berör lagen om offentlig upphandling (LOU), kommunallagen (KL) och lagen om vissa kommunala befogenheter. Ändringarna i kommunallagen avser kommunal verksamhet i bolagsform och innebär ett krav på att det i de kommunala bolagens bolagsordningar ska anges det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet, de kommunala principer som utgör ram för verksamheten samt kommunfullmäktiges rätt att ta ställning till beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

I merparten av Falkenbergs kommuns bolags bolagsordningar finns redan idag det kommunala ändamålet angivet. Däremot är det sparsamt angivet vilka kommunala principer som skall utgöra ram för verksamheten. I ett fåtal bolags bolagsordningar saknas dessutom kommunfullmäktiges rätt att ta ställning till viktigare beslut. Med anledning av detta finns anledning att se över och genomföra förändringar i bolagens bolagsordningar och ägardirektiv.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsen i Falkenberg

2014-11-04

Forts § 261

Kommunstyrelseförvaltningens förslag har tagits fram i samråd med respektive vd. Samtliga bolagsstyrelser har givits möjlighet att yttra sig över kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse. Inga synpunkter har inkommit.

Ekonomi

Ändringarna påverkar inte kommunens ekonomi.

Övervägande

Det är förvaltningens uppfattning att de föreslagna ändringarna skall godkännas.

Vid protokollet

Jenny Antonsson

Protokollet justerat 2014-11-06 och anslaget 2014-11-07.

Utdragsbestyrkande

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsens arbetsutskott i Falkenberg

2014-10-21

§ 302

Ändring av bolagsordningar och ägardirektiv. KS 2014-283

KS KF

Beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

- 1 Paragraferna 3 och 4 i bolagsordningarna för Falkenbergs Stadshus AB, Falkenberg Energi AB, Falkenberg Energihandel AB, Falkenbergs Näringsliv AB, Vatten & Miljö i Väst AB, Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB skall ändras i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens förslag samt att motsvarande ändringar skall göras i respektive bolags ägardirektiv.
- 2 Paragrafer avseende inspektionsrätt, ändring av bolagsordning samt ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt skall läggas till bolagsordningar för Destination Falkenberg AB samt Falkenberg Energihandel AB i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunstyrelseförvaltningen 2014-08-15.

Sammanfattning av ärendet

Den 1 januari 2013 trädde lagändringar i kraft som berör lagen om offentlig upphandling (LOU), kommunallagen (KL) och lagen om vissa kommunala befogenheter. Ändringarna i kommunallagen avser kommunal verksamhet i bolagsform och innebär ett krav på att det i de kommunala bolagens bolagsordningar ska anges det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet, de kommunala principer som utgör ram för verksamheten samt kommunfullmäktiges rätt att ta ställning till beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

I merparten av Falkenbergs kommuns bolags bolagsordningar finns redan idag det kommunala ändamålet angivet. Däremot är det sparsamt angivet vilka kommunala principer som skall utgöra ram för verksamheten. I ett fåtal bolags bolagsordningar saknas dessutom kommunfullmäktiges rätt att ta ställning till viktigare beslut. Med anledning av detta finns anledning att se över och genomföra förändringar i bolagens bolagsordningar och ägardirektiv.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag har tagits fram i samråd med respektive vd. Samtliga bolagsstyrelser har givits möjlighet att yttra sig över kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse. Inga synpunkter har inkommit.

FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsens arbetsutskott i Falkenberg

2014-10-21

Forts § 302

Ekonomi

Ändringarna påverkar inte kommunens ekonomi.

Övervägande

Det är förvaltningens uppfattning att de föreslagna ändringarna skall godkännas.

Vid protokollet

Jenny Antonsson

Protokollet justerat 2014-10-22 och anslaget 2014-10-23.

Utdragsbestyrkande

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen

Kanslienheten

Lina Weetman

0346-885006

lina.weetman@falkenberg.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2014-08-15

Vårt dnr: KS2014-283

Ändring av bolagsordningar och ägardirektiv

Beskrivning av ärendet

Den 1 januari 2013 trädde lagändringar i kraft som berör lagen om offentlig upphandling (LOU), kommunallagen (KL) och lagen om vissa kommunala befogenheter. Ändringarna i kommunallagen avser kommunal verksamhet i bolagsform och innebär ett krav på att det i de kommunala bolagens bolagsordningar ska anges det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet, de kommunala principer som utgör ram för verksamheten samt kommunfullmäktiges rätt att ta ställning till beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

I merparten av Falkenbergs kommuns bolags bolagsordningar finns redan idag det kommunala ändamålet angivet. Däremot är det sparsamt angivet vilka kommunala principer som skall utgöra ram för verksamheten. I ett fåtal bolags bolagsordningar saknas dessutom kommunfullmäktiges rätt att ta ställning till viktigare beslut. Med anledning av detta finns anledning att se över samtliga bolags bolagsordningar. Falkenbergs Bostads AB:s bolagsordning förändrades 2013 i enlighet med lagändringen och kommer således inte omfattas.

De kommunala principerna

Allmänt

De kommunalrättsliga principerna framgår av 2 kap. och 8 kap. 3 c § KL. De principer som framförallt är aktuella för kommunala bolag är de kompetensbegränsande principerna såsom förbud mot vinstsyfte (2 kap. 7 § KL) och lokaliseringsprincipen (2 kap. 1 § KL) samt principer som begränsar på vilket sätt kompetenslig verksamhet får bedrivas t.ex. självkostnadsprincipen (8 kap. 3 § c KL) och likställighetsprincipen (2 kap. 2 § KL).

Förbud mot vinstsyfte

Enligt 2 kap. 7 § KL får en kommun driva näringsverksamhet om den inte drivs i vinstsyfte. Förbud mot vinstsyfte omfattar även kommunala bolag. Detta innebär inte att bolaget inte får generera vinst, utan tar sikte på att syftet med verksamheten inte får vara att generera vinst till sin/sina ägare. Viss kommunal verksamhet i bolagsform följer dock egen lagstiftning där särskilda regler tar över de kommunala principerna. Kommunala energibolag som säljer energi har ett särskilt undantag och får bedriva sin verksamhet med

vinstsyfte. Kommunala allmännyttiga bostadsbolag skall sedan några år tillbaka bedriva sin verksamhet efter affärsmässiga principer.

Förbudet måste inte anges särskilt i varje bolagsordning utan kan framgå av ändamålsbeskrivningen.

Lokaliseringsprincipen

Lokaliseringsprincipen innebär att en kommunal åtgärd måste vara knuten till kommunens eget område eller dess invånare. Detta gäller även kommunala bolag. Kommunala energibolag har dock enligt speciallagstiftning rätt att bedriva verksamhet utanför kommunens gränser.

Självkostnadsprincipen

Enligt självkostnadsprincipen får en kommun inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen tillhandahåller. Med begreppet avgift avses ersättning som tas ut då kommunen tillhandahåller tjänster och nyttigheter av allmännyttig karaktär. Affärsuppgörelser av kommersiell karaktär omfattas inte eftersom den ersättning som då erläggs inte är en avgift. Självkostnadsprincipen gäller inom hela den kommunala organisationen men även för kommunala bolag.

Det framgår av speciallagstiftning att självkostnadsprincipen är tillämplig inom va- och avfallsområdet. För VIVAB och Favrab är självkostnadsprincipen gällande för den del av verksamheten som avser va- och avfallshantering. Övrig verksamhet ska bedrivas utifrån affärsmässiga principer.

För FEAB är självkostnadsprincipen inte tillämplig eftersom ellagen föreskriver att företag som bedriver produktion av och handel med el ska bedrivas på affärsmässig grund. Inte heller för de kommunala bostadsbolagen blir självkostnadsprincipen gällande eftersom hyra inte är en kommunal avgift. Hyrans storlek regleras i jordabalken och dess följdlagstiftningar. Härtill kommer att kommunala bostadsbolag enligt särskild lagstiftning skall verka i enlighet med affärsmässiga principer för att inte snedvrیدا konkurrensen inom bostadssektorn.

Likställighetsprincipen

Det är inte tillåtet för en kommun att särbehandla vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar annat än på objektiv grund. Det kräv således rationella skäl eller sakliga överväganden som grund för att kommunmedlemmar behandlas olika.

Likställighetsprincipen är tillämplig för samtliga kommunala bolag.

Ändring av bolagsordningarnas 3 och 4 §§

Nedan följer en redovisning av nuvarande lydelse samt nya föreslagna lydelse för de kommunala bolag som omfattas. Samtliga bolagsordningar har verksamhetsbeskrivning i § 3 och ändamålsbeskrivning i § 4.

Falkenbergs Stadshus AB

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (nuvarande lydelse)

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i kommunala företag. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/ i ägarens ställe.

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i kommunala företag som Falkenbergs kommun använder för sin verksamhet inom kommunen. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/ i ägarens ställe.

Kommentar: Lokaliseringsprincipen tydliggörs genom tillägg ” för sin verksamhet inom kommunen”.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (nuvarande lydelse)

Ändamålet med bolagets verksamhet är att samordna verksamheten i de kommunala företagen. Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamheter utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål, policydokument och direktiv. Bolaget ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att fullmäktiges beslut verkställs. Det här angivna ansvaret för Falkenbergs Stadshus AB inskränker inte kommunstyrelsens uppsiktsplikt över kommunens bolag enligt KL kap 3 § § 17-18 och kommunstyrelsens reglemente, § 8.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Som ovan med nedanstående tillägg:

Bolaget ska bedriva sin verksamhet med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip.

Falkenberg Energi AB

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (nuvarande lydelse)

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att följa utvecklingen, producera, inköpa, distribuera och försälja energi. Dessutom får bolaget äga och förvalta aktier och andelar i energiföretag. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att följa utvecklingen i energibranschen, inköpa och distribuera elenergi samt producera, distribuera och försälja värmeenergi. Dessutom får bolaget uppföra, äga, förvalta, hyra ut och överlåta härför erforderliga anläggningar samt äga och förvalta aktier och andelar i företag inom sektorn energi och därmed förenlig verksamhet. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

Kommentar: FEAB har ej rätt att försälja elenergi.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (nuvarande lydelse)

Ändamålet med bolagets verksamhet är att på affärsmässiga grunder inom kommunen svara för energiförsörjningen och därmed förenlig verksamhet. Bolaget äger rätt att åta sig externa uppdrag som stämmer med bolagsordningens intentioner. Bolaget ska särskilt verka för att andelen förnybar energi ökar i kommunen.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Ändamålet med bolagets verksamhet är att på affärsmässiga grunder svara för energiförsörjningen och därmed förenlig verksamhet. Bolaget äger rätt att åta sig externa uppdrag som stämmer med bolagsordningens intentioner. Bolaget ska särskilt verka för att andelen förnybar energi ökar i kommunen. I sina kontakter med kommunens medlemmar har bolaget att beakta likställighetsprincipen enligt kommunallagen 2:2.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

Kommentar: "Inom kommunen" tas bort eftersom bolaget enligt lag har rätt att bedriva verksamhet även utanför Falkenbergs kommun. För energibolag, både Falkenberg Energi AB och Falkenberg Energihandel AB, gäller särskild lagstiftning. Enligt ellagen gäller att kommunala elbolag får utan hänsyn till lokaliseringsprincipen bedriva handel och produktion av el samt nätverksamhet. Verksamheten skall bedrivas på affärsmässig grund.

Falkenberg Energihandel AB

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inköpa och försälja elenergi samt uppföra och äga egen förnybar elproduktion. Dessutom får bolaget äga och förvalta aktier och andelar i företag inom sektorn energi och därmed förenlig verksamhet. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

Kommentar: Enligt aktiebolagslagen (ABL) 3 kap. 1 § p. 3 skall en bolagsordning innehålla "föremålet för bolagets verksamhet, angivet till sin art".

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (nuvarande § 3)

Ändamålet med bolagets verksamhet är att bedriva produktion av och handel med energi. Dessutom får bolaget äga och förvalta aktier och andelar i andra energibolag.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Ändamålet med bolagets verksamhet är att på affärsmässiga grunder tillvarata och utveckla ägarintressen och främja god försörjning till bolagets kunder inom respektive verksamhet. Bolaget skall vara kommunens verktyg för att bedriva kostnadseffektiv utbyggnad av förnybar elproduktion samt svara för inköp och försäljning av elenergi med stor nytta och tillgänglighet för sina kunder. I sina kontakter med kommunens medlemmar har bolaget att beakta likställighetsprincipen enligt kommunallagen 2:2.

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Falkenberg Energi AB.

Falkenbergs Näringsliv AB

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (ingen ändring)

Bolaget ska allmänt stödja och främja näringslivet inom Falkenbergs kommun och därmed verka för en ökad sysselsättning. Bolaget ska ha möjlighet att förvärva, uppföra och förvalta fastigheter för näringsverksamhet samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (nuvarande lydelse)

Ändamålet med bolagets verksamhet är att främja näringslivet och sysselsättningen i Falkenbergs kommun. Bolaget ska vara kommunens främsta instrument i näringslivs- och etableringsfrågor.

Bolaget ska förfoga över attraktiv mark för nyetablering av näringsverksamheter och utveckling av befintliga sådana.

Bolaget äger rätt att åta sig externa uppdrag som stämmer med bolagsordningens intentioner.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Som ovan med ändring av första stycket enligt följande:

Ändamålet med bolagets verksamhet är att, med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip, främja näringslivet och sysselsättningen i Falkenbergs kommun. Bolaget ska vara kommunens främsta instrument i näringslivs- och etableringsfrågor.

Vatten & Miljö i Väst AB

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (nuvarande lydelse)

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att ansvara för förvaltning och drift av delägarnas allmänna va-anläggningar. Bolaget skall därutöver utgöra en kvalificerad resurs i ägarnas vattenanknutna miljö- och klimatanpassningsarbete och tillhandahålla den kompetens som ägarna kan anses nödvändig inom dessa områden. Härutöver skall bolaget hantera renhållningen i ägarkommunerna, utom såvitt avser den del som är att betrakta som myndighetsutövning.

Bolaget äger åta sig uppdrag för annan inom ovan angivna verksamhetsområden.

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Som ovan med ett nytt tredje stycke:

Bolaget bedriver verksamhet utifrån lokaliseringsprincipen och skall i sina kontakter med kommuninvånare och kunder tillämpa likställighetsprincipen. Verksamhet som bedrivs inom den kommunala va- och avfallshanteringen är underkastad självkostnadsprincipen, övrig verksamhet skall bedrivas utifrån affärsmässiga principer.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (ingen förändring)

Bolagets syfte är för delägarnas behov driva och utveckla vatten- och avloppshanteringen samt kommunal renhållning så att den tillgodoser brukarnas behov av, och högt ställda krav på, dessa miljötjänster samt att därigenom bidra till en långsiktig hållbar utveckling.

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla ägarna.

Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (nyvarande lydelse)

Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Falkenbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna samt vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten i Falkenbergs kommun samt svara för den kommunala renhållningen utom vad som gäller myndighetsutövningen.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet (ny föreslagen lydelse)

Som ovan med ett nytt tredje stycke:

Bolaget skall i sina kontakter med kommuninvånare och kunder tillämpa likställighetsprincipen. Verksamhet som bedrivs inom den kommunala va- och avfallshanteringen är underkastad självkostnadsprincipen, övrig verksamhet skall bedrivas utifrån affärsmässiga principer

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet (ingen förändring)

Bolagets syfte är att tillhandahålla anläggningar för produktion av allmänna vattentjänster och den kommunala renhållningen enligt lag.

Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

Fullmäktiges ställningstagande etc.

Destination Falkenberg AB: s och Falkenberg Energihandel AB: s bolagsordningar saknar paragrafer som reglerar kommunstyrelsens inspektionsrätt, ändring av bolagsordningen samt ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Paragraferna återfinns i övriga kommunala bolagsordningar.

Tillägg till bolagsordning Destination Falkenberg AB och Falkenberg Energihandel AB.

§ Inspektionsrätt (ny föreslagen lydelse)

Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt att inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ Ändring av bolagsordningen (ny föreslagen lydelse)

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Falkenbergs kommun.

§ Ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt (ny föreslagen lydelse)

Beslut av principiell beskaffenhet eller av större vikt ska godkännas av Falkenberg Stadshus AB. Kommunfullmäktige ska beredas tillfälle att yttra sig innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Kommentar: Av 3 kap. 17 § p. 4 KL framgår att fullmäktige ska se till att få ta ställning innan beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas. Kravet att fullmäktige ska få yttra sig infördes 2002. Lagändringen från den 1 januari 2013 innebär enbart en precisering av det sätt på vilket bolagen ska göras skyldiga att inhämta fullmäktiges ställningstagande, nämligen genom en bestämmelse i bolagsordningen.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Lina Weetman, upphandlingsjurist